

LB MINERALS, s.r.o.

Bezpečnostní datový list v souladu s Nařízením (EC) 1907/2006, Nařízením (EC) 1272/2008 a Nařízením (EC) 453/2010

Název produktu: Kamenivo

Verze **07.2**

Datum revize: **Květen 2015**

ODDÍL 1: Identifikace látky/směsi a společnosti/podniku**1.1. Identifikátor výrobku****KAMENIVO**

Registrační číslo REACH: Zproštěný v souladu s přílohou V. 7.

Obchodní názvy: **DROBNÉ TĚŽENÉ nebo DRCENÉ – XY***

PŘÍRODNÍ TĚŽENÉ – XY*

HRUBÉ TĚŽENÉ nebo DRCENÉ – XY*

SMĚSI KAMENIVA – XY*

Křemenné písky (v různém stupni úprav – těžené, tříděné, prané, sušené, barvené) –
označené **VL XY***, **TS XY***, **PT XY***, **PBT XY*** a **BP XY***

* - označení XY rozlišuje zrnitost/frakci písku

Chemický název/synonyma: písek

1.2. Příslušná určená použití látky nebo směsi a nedoporučená použití

Hlavní aplikace:

- kamenivo do betonu
- kamenivo do malty
- kamenivo pro asfaltové směsi a povrchové vrstvy pozemních komunikací, letištních a jiných dopravních ploch
- kamenivo pro nestmelené směsi a směsi stmelené hydraulickými pojivy pro inženýrské stavby a pozemní komunikace
- sklářský a keramický průmysl
- ostatní účely

1.3. Podrobné údaje o dodavateli bezpečnostního listu

Společnost LB MINERALS, s.r.o. www.lb-minerals.cz

Adresa CZ 330 12 Horní Bříza, č.p. 431

telefon +420 378 071 111

fax +420 377 956 332

E-mail osoby odpovědné za bezpečnostní list: msds@cz.lasselsberger.com

E-mail společnosti minerals@cz.lasselsberger.com

1.4. Telefonní číslo pro naléhavé situace

Toxikologické informační středisko (TIS) +420 224 919 293 (non-stop)

Na Bojišti 1, 128 08 Prague 2, ČR +420 224 915 402 (non-stop)

E-mail: tis@mbox.cesnet.cz

Dostupné mimo pracovní dobu?

Ano

Ne

ODDÍL 2: Identifikace nebezpečnosti

2.1. Klasifikace látky nebo směsi

Tento produkt nespĺňuje kritéria pro klasifikaci jako nebezpečný dle Nařzení EC 1272/2008.

V závislosti na typu zpracování a použití (např. drcení, mletí, sušení) může dojít k tvorbě polétavého respirabilního krystalického křemene (křemen, kristobalít). Dlouhodobá expozice respirabilního křemene nebo kristobalitu může způsobit plicní fibrózu, běžně označovanou jako silikózu. Hlavními symptomy silikózy jsou kašel a ztížené dýchání. Vystavení zaměstnanců dlouhodobé expozici respirabilního křemene musí být monitorováno a kontrolováno.

S tímto produktem je nutno manipulovat opatrně, aby nedocházelo k vytváření prachu.

NAŘÍZENÍ EC 1272/2008:

Bez klasifikace.

Tento produkt obsahuje méně než 1,0 % hmot. respirabilního křemene

2.2 Prvky označení

Žádné

2.3 Další nebezpečnost

Tento produkt je anorganická látka a nespĺňuje kritéria látek typu PBT ani vPvB v souladu s přílohou XIII. REACH.

ODDÍL 3: Složení / informace o složkách

3.1. Složky

Název	CAS-No	EINECS No
Křemen	014808-60-7	238-878-4

3.2. Hlavní složky

Název	CAS-No	EINECS No
Křemen	014808-60-7	238-878-4

3.3. Nečistoty

Tento produkt obsahuje méně než 1% respirabilního křemene.

ODDÍL 4. Pokyny pro první pomoc

4.1. Popis první pomoci

Zasažení očí

Propláchněte velkým množstvím vody, a pokud podráždění přetrvává, vyhledejte lékařskou pomoc.

Požítí

Žádná opatření první pomoci nejsou vyžadována.

Vdechnutí

Doporučuje se přesun postižených osob z oblasti na čerstvý vzduch.

Zasažení kůže

Žádná zvláštní opatření první pomoci nejsou nutná.

4.2 Nejdůležitější akutní a opožděné symptomy a účinky

Nejsou pozorovány žádné akutní a opožděné symptomy a účinky.

4.3 Pokyn týkající se okamžité lékařské pomoci a zvláštního ošetření

Žádná zvláštní opatření nejsou nutná.

ODDÍL 5. Opatření pro hašení požáru

5.1. Hasiva

Nejsou vyžadovány žádné speciální hasicí prostředky.

5.2. Zvláštní nebezpečnost vyplývající z látky nebo směsi

Produkt je nehořlavý. Bez nebezpečného tepelného rozkladu.

5.3. Pokyny pro hasiče

Žádná zvláštní protipožární ochrana není vyžadována.

ODDÍL 6. Opatření v případě náhodného úniku

6.1 Opatření na ochranu osob, ochranné prostředky a nouzové postupy

Vyhnete se tvorbě polétavého prachu, noste osobní ochranné prostředky v souladu s místními legislativními předpisy.

6.2 Opatření na ochranu životního prostředí

Žádné zvláštní požadavky

6.3 Metody a materiál pro omezení úniku a pro čištění

Vyhnete se zametání a používejte čisticí systémy rozprašující vodu nebo odsavače, aby nedocházelo k tvorbě polétavého prachu. Noste osobní ochranné prostředky v souladu s místními legislativními předpisy.

6.4 Odkaz na jiné oddíly

Viz oddíly 8 a 13.

ODDÍL 7. Zacházení a skladování

7.1. Opatření pro bezpečné zacházení

Vyhnete se vytváření polétavého prachu. Na místech, kde se vytváří polétavý prach, zajistíte odpovídající odsávací zařízení. V případě nedostatečného odvětrávání používejte vhodnou ochranu dýchacího ústrojí. Vyžadujete – li rady k technikám bezpečné manipulace, obraťte se na svého dodavatele nebo si přečtěte Průvodce správnými postupy (Good Practise Guide), na kterého je odkazováno v části 16. Nejíst, nepít a nekouřit na pracovišti; umýt si ruce a před vstupem do prostor pro stravování si odložit znečištěný oděv a ochranné pomůcky.

7.2. Podmínky pro bezpečné skladování látek a směsí včetně neslučitelných látek a směsí

TECHNICKÉ PROSTŘEDKY / BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ

Minimalizujte vytváření polétavého prachu a zabraňte rozfoukání větrem během nakládání a vykládání. Přepravní kontejnery udržujte uzavřené.

7.3. Specifické konečné / specifická konečná použití

Vyžadujete – li rady ke specifickému použití, obraťte se na svého dodavatele nebo si přečtěte Průvodce správnými postupy (Good Practise Guide), na kterého je odkazováno v části 16.

ODDÍL 8. Omezování expozice/osobní ochranné prostředky

8.1. Kontrolní parametry

Dodržujte regulační limity expozice na pracovišti pro všechny typy polévatého prachu (celkový prach, respirabilní prach, respirabilní prach krystalického křemene). Limitní hodnoty expozice pro pracovní prostředí (OEL) jsou v České republice stanoveny (měřeno jako 8hodinový časově vážený průměr):

PEL_r^{*}/PEL_c mg/m³ (ostatní křemičitany s výjimkou azbestu) 2,0 / 10,0 mg/m³

^{*} Obsah SiO₂ v respirabilní frakci ≤ 5% (platné v ČR)

PEL_r^{}/PEL_c mg/m³** (ostatní křemičitany s výjimkou azbestu) 10,0 : F_r / 10,0 mg/m³

^{**} Obsah SiO₂ v respirabilní frakci >5% (platné v ČR)

F_r – obsah fibrogenní složky v respirabilní frakci v %

Pro ekvivalentní limitní hodnoty v jiných zemích se obraťte na kompetentní osobu zodpovědnou za ochranu zdraví při práci nebo na místní regulační orgán.

8.2. Omezování expozice

8.2.1. VHODNÉ TECHNICKÉ KONTROLY

Minimalizujte vytváření polévatého prachu. Používejte kryty k uzavření procesu, místní odsávací ventilaci nebo jiné technické možnosti k udržení koncentrace polévatého prachu pod zadanými limity pro pracovní prostředí. Pokud činnost pracovníka vytváří prach, použijte ventilaci k udržení koncentrace polévatých částic pod limity pro pracovní prostředí.

8.2.2. INDIVIDUÁLNÍ OCHRANNÁ OPATŘENÍ VČETNĚ OSOBNÍCH OCHRANNÝCH PROSTŘEDKŮ

a. Ochrana očí a obličeje

V případě mechanického ohrožení očí používejte bezpečnostní brýle s bočními kryty. Při práci s produktem nenoste kontaktní čočky.

b. Ochrana kůže

Žádné zvláštní požadavky.

Ochrana rukou: Pro pracovníky, kteří trpí exémem nebo mají citlivou pokožku, se doporučuje používat rukavice. Po skončení činnosti pak umytí rukou a ošetření ochranným krémem.

c. Ochrana dýchacích cest

V případě dlouhodobého vystavení koncentracím polévatého prachu, noste dýchací ochranné vybavení, které je v souladu s požadavky evropských a místních legislativních předpisů.

8.2.3 OMEZOVÁNÍ EXPOZICE ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Zamezte víření prachu.

ODDÍL 9. Fyzikální a chemické vlastnosti

9.1. Informace o základních fyzikálních a chemických vlastnostech

a. Vzhled	Pevná látka (zrna, kameny)
b. Zápach	Bez zápachu
c. Prahová hodnota zápachu	Není relevantní
d. pH (400 g/l vody při 25°C)	Nestanoveno
e. Bod tání/tuhnutí	Nestanoveno
m. Relativní hustota	Nestanoveno
n. Rozpustnost ve vodě	Nerozpustný
Rozpustnost v kyselině fluorovodíkové	Ano

9.2. Další informace

Žádné další informace

ODDÍL 10. Stálost a reaktivita

10.1. Reaktivita

Inertní, nereaktivní.

10.2. Chemická stabilita

Chemicky stabilní.

10.3. Možnost nebezpečných reakcí

Bez nebezpečných reakcí.

10.4. Podmínky, kterým je třeba zabránit

Není relevantní

10.5. Neslučitelné materiály

Žádná konkrétní neslučitelnost

10.6. Nebezpečné produkty rozkladu

Není relevantní

ODDÍL 11. Toxikologické informace

11.1 Informace o toxikologických účincích

a. Akutní toxicita

Podle dostupných informací nejsou kritéria klasifikace splněna.

b. Žíravost / dráždivost pro kůži

Podle dostupných informací nejsou kritéria klasifikace splněna

c. Vážné poškození očí / podráždění očí

Podle dostupných informací nejsou kritéria klasifikace splněna

d. Senzibilizace dýchacích cest / senzibilizace kůže

Podle dostupných informací nejsou kritéria klasifikace splněna.

e. Mutagenita v zárodečných buňkách

Podle dostupných informací nejsou kritéria klasifikace splněna

f. Karcinogenita

Podle dostupných informací nejsou kritéria klasifikace splněna.

g. Toxicita pro reprodukci

Podle dostupných informací nejsou kritéria klasifikace splněna.

h. Toxicita pro specifické cílové orgány – jednorázová expozice

Podle dostupných informací nejsou kritéria klasifikace splněna

i. Toxicita pro specifické cílové orgány – opakovaná expozice

Podle dostupných informací nejsou kritéria klasifikace splněna

j. Nebezpečnost při vdechnutí

Podle dostupných informací nejsou kritéria klasifikace splněna

ODDÍL 12. Ekologické informace

12.1. Toxicita

Není relevantní

12.2 Persistence a rozložitelnost

Není relevantní

12.3 Bioakumulativní potenciál

Není relevantní

12.4 Mobilita v půdě

Zanedbatelné

12.5 Výsledky posouzení PBT a vPvB

Není relevantní

12.6 Jiné nepříznivé účinky

Nejsou známy žádné specifické nežádoucí účinky. To však nevylučuje možnost, že velké a časté úniky materiálu mohou mít škodlivé nebo ničivé účinky na životní prostředí.

ODDÍL 13. Pokyny pro odstraňování**13.1. Metody nakládání s odpady****ODPADY ZE ZBYTKŮ POUŽITÝCH PRODUKTŮ**

Odpad je možné likvidovat v souladu s místními legislativními předpisy.

BALENÍ

Vyhnete se tvorbě prachu ze zbytků produktu, pracovníkům zajistěte vhodné ochranné pomůcky. Likvidaci provádějte v souladu s místní legislativou.

ODDÍL 14. Informace pro přepravu**14.1. Číslo OSN**

Není relevantní

14.2. Náležitý název OSN pro zásilku

Není relevantní

14.3. Třída/třídy nebezpečnosti pro přepravu

ADR: Není klasifikováno

IMDG: Není klasifikováno

ICAO/IATA: Není klasifikováno

RID: Není klasifikováno

14.4. Obalová skupina

Není relevantní

14.5. Nebezpečnost pro životní prostředí

Není relevantní

14.6. Zvláštní bezpečnostní opatření pro uživatele

Žádné zvláštní opatření

14.7. Hromadná přeprava podle přílohy II MARPOL73/78 a předpisu IBC

Není relevantní

ODDÍL 15. Informace o předpisech**15.1 Nařízení týkající se bezpečnosti, zdraví a životního prostředí/specifické právní předpisy týkající se látky nebo směsi**

MEZINÁRODNÍ LEGISLATIVA/ POŽADAVKY

Nařízení (EC) 1907/2006, Nařízení (EC) 1272/2008 a Nařízení (EC) 453/2010)

15.2 Posouzení chemické bezpečnosti

Nepodléhá registraci v registru REACH v souladu s přílohou V. 7.

ODDÍL 16. Další informace

Důvody vedoucí ke změně verze bezpečnostního listu:

Nařízení (EC) 1272/2008 a nařízení (EC) 453/2010)

Verze 07. 1 – Změna obchodních názvů

Verze 07. 2 – Oddíl 2.1.

Materiály třetích stran

Pokud jsou materiály nevyráběné nebo nedodávané společností LB MINERALS, s.r.o. použity ve spojení s materiály společnosti LB MINERALS, s.r.o. nebo místo nich, je na zodpovědnosti zákazníka zajistit od výrobce nebo dodavatele všechna technická data a další podklady týkající se těchto a dalších materiálů a zajistit všechny nutné informace, které se jich týkají. Nelze přijmout žádnou zodpovědnost s ohledem na použití produktu LB MINERALS, s.r.o. ve spojení s materiály jiných dodavatelů.

Odpovědnost

Tyto informace jsou nejlepší, které společnost LB MINERALS, s.r.o. k danému datu má a předpokládá se, že jsou přesné a spolehlivé. Neexistuje však žádné ujištění, záruka nebo garance jejich přesnosti, spolehlivosti nebo úplnosti. Je na zodpovědnosti uživatele, uspokojit své požadavky z hlediska vhodnosti a úplnosti těchto informací pro své vlastní konkrétní použití.

Školení

Pracovníci musí být informováni o přítomnosti krystalického křemene v produktu a vyškoleni ke správnému použití a manipulaci s tímto produktem tak, jak vyžadují místní legislativní předpisy.

Sociální dialog o respirabilním krystalickém křemenu

Multi-sektorální sociální Dohoda o ochraně zdraví pracovníků prostřednictvím správné manipulace a správného používání krystalického křemene a produktů, které ho obsahují, byla podepsána 25. února 2006. Tato autonomní dohoda, která obdržela finanční podporu Evropské komise, je založena na Průvodci správnými postupy. Požadavky dohody vešly v platnost 25. října 2006. Dohoda byla publikována v Ústředním věstníku Evropské unie (2006/C 279/02). Text dohody a její přílohy, včetně Průvodce správnými postupy jsou k dispozici na <http://www.nepsi.eu> a poskytují užitečné informace a vodítko pro manipulaci s produkty obsahujícími volně dýchátný krystalický křemen. Reference jsou k dispozici na vyžádání u asociace EUROSIL, Evropská asociace průmyslových výrobců křemenných produktů. Dlouhodobé nebo rozsáhlé vdechování respirabilní frakce krystalického křemene může způsobit silikózu, což je nodulární plicní fibróza způsobená ukládáním jemných dýchátných částic krystalického křemene v plicích.

V roce 1997 agentura IARC (Mezinárodní agentura pro výzkum rakoviny) dospěla k závěru, že krystalický křemen vdechovaný za zdrojů v pracovním prostředí může u lidí způsobit rakovinu plic. Zdůraznila však, že na vině nejsou všechny průmyslové podmínky, ani všechny typy krystalického křemene. (Monografie agentury IARC o vyhodnocení rizika karcinomu u lidí způsobeného chemikáliemi, křemíkem, křemenným prachem a organickými vlákny 1997, svazek 68, IARC, Lyon, Francie).

V červnu 2003 vědecký výbor EU pro limity expozice chemickým látkám (SCOEL) došel k závěru, že hlavním následkem vdechování respirabilního prachu krystalického křemene u lidí je silikóza. Existuje dostatek informací pro vyslovení závěru, že relativní riziko rakoviny plic se zvyšuje u osob se silikózou (a zdá se, že k tomu nedochází u zaměstnanců bez silikózy, kteří jsou vystaveni působení křemenného prachu v lomech a v keramickém průmyslu). Prevence vzniku silikózy tudíž zároveň snižuje riziko rakoviny... (SCOEL SUM Doc-94-final, červen 2003).

Existuje tedy důkaz podporující skutečnost, že zvýšené riziko karcinomu je omezeno na osoby, které již silikózou trpí. Ochrana pracovníků před silikózou by měla být zajištěna respektováním existujících limitů expozice při práci a použitím doplňujících opatření správy rizik tam, kde je to nutné.